

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

พุทธิภา เหล็กคงสันเทียะ

มหาวิทยาลัยบูรพา

MODEL OF EXCELLENCE ADMINISTRATION UNDER OFFICE OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 31

Phuttiha Lekkhongsanthia

Burapha University, Thailand

E-mail address: phutthipha@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 29 พฤษภาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 14 มีนาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 31 พฤษภาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) การสร้างรูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน 3) การประเมินรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion) จำนวน 11 คน เพื่อประมวลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มี 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา 4) ด้านการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก
2. รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา 4) ด้านการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การบริหาร ความเป็นเลิศ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

The objectives of this research were to study factors of excellence administration, create and evaluate a model of excellence administration under Office of the Secondary Educational Service Area 31. Research procedures consisted of 3 steps; 1) to investigate factors of school excellence administration from related research in order to setting research framework, 2) to create model of excellence administration by Delphi technique from 17 experts, 3) to evaluate model by focus group discussion technique from 11 experts, then consensus from the experts' opinions. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, median, and interquartile range.

Research found that;

1. Factors of school excellence administration under Office of the Secondary Educational Service Area 31 consisted of 5 dimensions; 1) on student quality, 2) on teacher quality, 3) on management quality, 4) on curriculum administration, and 5) on participation administration. The school excellence administration as whole and in each item was at a high level.

2. A model of school excellence administration under Office of the Secondary Educational Service Area 31 consisted of 5 dimensions; 1) on student quality, 2) on teacher quality, 3) on management quality, 4) on curriculum administration, and 5) on participation administration. The school excellence administration as whole and in each item was at a high level.

3. A model of school excellence administration under Office of the Secondary Educational Service Area 31 found that the model built was to be appropriate and feasible in implementing and it as whole was at the highest level all dimensions.

Keywords: Administration, Excellence, Excellence administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพในการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จส่งผลต่อความเจริญมั่นคงของประเทศ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มุ่งหมายให้การจัดการศึกษาของชาติต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาต้องมีความเป็นเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สู่เป้าหมายสูงสุดที่ต้องการคือคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาที่เป็นเลิศ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2542)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท กำหนดนโยบายให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2561) เพื่อมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา (สุทธศรี วงษ์สมาน, 2553)

โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ PISA (Programme for International Student Assessment) แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังอยู่ห่างไกลจากเป้าหมายของความเข้มแข็งทางการศึกษาและไม่สามารถเตรียมเยาวชนให้มีศักยภาพในการแข่งขันในอนาคต นักเรียนไทยแสดงออกว่ามีผลการประเมินต่ำทุกวิชาในมาตรวัดนานาชาติ นอกจากนั้นในระดับประเทศ ความแตกต่างในระหว่างโรงเรียนกลุ่มต่าง ๆ ก็มีให้เห็นชัดเจนไม่เฉพาะผลการเรียนรู้ แต่ในระหว่างทรัพยากรการเรียนและปัจจัยของการเรียนด้วย เป็นต้นว่าระหว่างนักเรียนในเมืองใหญ่ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมีผลการเรียนรู้ต่างจากโรงเรียนกลุ่มอื่น ๆ (สุนีย์ คล้ายนิล, 2544, หน้าคำชี้แจง)

ทักษะแห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย คนไทยจะต้องเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ แล้วพัฒนาต่อยอดการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้นใช้เอง คนไทยจะต้องเรียนรู้และซื้อนวัตกรรมที่ประเทศที่พัฒนาแล้วคิดค้นให้ใช้ หรือจะเป็นผู้คิดพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม ถิ่นฐานของเราเองขึ้นใช้เอง คนไทยจะเป็นผู้ซื้อ (Consumer) หรือจะเป็นผู้ผลิต (Producer) (สำนักงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 (2561). ได้รายงานผลการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ปีงบประมาณ 2561 ของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า ปัญหาด้านปัจจัย คือ ผู้บริหารยังไม่ตระหนักไม่มีความเข้าใจกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การมอบหมายผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของ

สถานศึกษา ไม่ได้คำนึงถึงประสบการณ์ของบุคลากร ด้านกระบวนการ พบว่า โรงเรียนไม่มีกลไกในการขับเคลื่อนหรือพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีปัญหาการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบอยู่เสมอ การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบของสถานศึกษา สถานศึกษายังมองไม่ครอบคลุมตั้งแต่อดีต ปัจจุบันและอนาคต เมื่อผู้บริหารสถานศึกษารับนโยบายมาปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการต่อได้เพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบและบางสถานศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31, 2559) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นเลิศทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องสู่ความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

คำถามของการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 สู่ความเป็นเลิศมีองค์ประกอบใดบ้าง
2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 สู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างไร
3. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 สู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ (จักรพรรดิ วัฒนา, 2555) (บรรจบ

บุญจันทร์, 2556) (โครงการโรงเรียนในฝันของกระทรวงศึกษาธิการ, 2547) โรงเรียนพระราชทานของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) โรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ทรงพล เจริญคำ, 2553) รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2559) แนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2558) นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2559) (ประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2560) (Peters, T. J. & Waterman, R.H. & Phillips, J.J., 1982, p 10) และ (Morgan, 2008) แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตัวแปรด้านองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่ามี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านคุณภาพการจัดการ 4) ด้านการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2. กรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

การศึกษาใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ (สมาน อัสวภูมิ, 2537) (ธีระ รุญเจริญ, 2550) (สมณฑา จุลชาติ, 2555) (ประโยชน์ คล้ายลักษณ์, 2556) (เกทเซลส์ และกูปา Getzels & Guba, n.d. อ้างถึงใน วิเชียร ชิวพิมาย, 2539) (บราวน์ และโมเบิร์ก Brown & Moberg, 1980) (โทนี Tony, 1995) ตัวแปรด้านองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างระบบบริหาร 4) กระบวนการดำเนินงาน 5) การวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยร่างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

3. กรอบแนวคิดในการตรวจสอบรูปแบบ

เป็นการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีของ (Eisner, 1976: 96-104) ผู้เชี่ยวชาญถือเป็นเครื่องมือการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี มาตรฐานและเกณฑ์มาจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินใช้เกณฑ์การพิจารณาตามแนวคิดของ (Guskey, 2000: 56-57) ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มในการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

การประเมินองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ควรใช้เกณฑ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศในระดับใด โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประเมินสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มโรงเรียน ศึกษาพิเศษ และอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย รวมจำนวน 7 คน

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 123 คน และครู 3,296 คน รวม 3,419 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน และครู 344 คน รวมจำนวน 438 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) จำนวน 60 ข้อ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเป็น ค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 63-71) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีทั้งหมด 2 ชุด ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามรอบที่ 1

การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดการวิจัยและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีข้อความการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และความคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-End Form)

1.2 นำคำถามยกร่างขึ้นปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยกำหนดคุณลักษณะการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด จำนวน 7 ข้อ ในแต่ละด้าน

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเป็นเครื่องมือชุดที่ 1 แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 35 ข้อ นำไปสอบถามโดยผู้วิจัยแจ้งผู้เชี่ยวชาญทราบล่วงหน้าและจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดคงที่ (Macmillan, 1971) ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. แบบสอบถามรอบที่ 2 การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 1 มาจัดเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นต่าง ๆ พยายามคงรูปภาษาสำนวนเดิมไว้ จากนั้นจำแนกเป็นรายข้อ หากข้อความใดมีเนื้อความที่ใกล้เคียงกันนำมาไว้ในข้อเดียวกัน แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2

2.2 การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยผู้วิจัยได้นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อ โดยนำข้อความที่ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) 1.50 ลงมา ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ค่ามัธยฐาน 4.5 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

ค่ามัธยฐาน 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามาก

ค่ามัธยฐาน 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาน้อย

ค่ามัธยฐาน 1.49 ลงมา หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาน้อยที่สุด

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จะเป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับระหว่างควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมา แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ข้อความใดที่มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกันและคัดเลือกข้อความที่จะมาใช้ในการ

อภิปรายผลได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องจะถูกตัดทิ้งไป

2.3 นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ปรีกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักแล้วนำมาจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม 17 ท่าน โดยให้ระบุค่าสถิติทั้ง 2 ประเภท คือ มัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไว้ในแบบสอบถามด้วย

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนดสรุปเป็นรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561-เดือนมกราคม พ.ศ. 2562

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยประกอบ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญตามเทคนิคการประยุกต์เดลฟายในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นเกณฑ์ในการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละรอบ

2. คำตอบรอบสุดท้าย (รอบที่ 2) ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีเหมาะสมมากถึงความเหมาะสมมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน 4.00 ขึ้นไป) และมีความสอดคล้องกันสูงมาก (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.00) นำไปสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยโดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน เพื่อตรวจสอบโดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.1 ขั้นเตรียมการ

นำเสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบ และวิพากษ์ ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

1.2 ขั้นดำเนินการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบรูปแบบจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.00-16.00 น. ณ ห้องเรียนรมย์ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โดยมีวิธีการดำเนินการสนทนากลุ่ม คือ ผู้ดำเนินรายการเริ่มการประชุมโดยการชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการสนทนากลุ่มรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการนำเสนอความเป็นมาของการวิจัยและการสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านร่วมกันวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นอย่าง

กว้างขวางเกี่ยวกับองค์ประกอบ ส่วนต่าง ๆ ของรูปแบบ ข้อดี ข้อจำกัด ของการนำรูปแบบไปใช้ตลอดจน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างการสอนทบทวนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยบันทึกเทปรวบรวมสาระและ ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. เกณฑ์ค่าเฉลี่ยการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31

ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เกี่ยวกับเกณฑ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์ค่าเฉลี่ยการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31

ผู้เชี่ยวชาญ	$\bar{X}$	SD
คนที่ 1	4.51	.65
คนที่ 2	4.51	.53
คนที่ 3	4.51	.55
คนที่ 4	4.51	.51
คนที่ 5	4.60	.50
คนที่ 6	4.55	.51
คนที่ 7	4.51	.64
รวม	4.52	.48

จากตารางที่ 1 พบว่า เกณฑ์ค่าเฉลี่ยการประเมินการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยภาพรวม มีค่า เท่ากับ 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

2. องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 มีจำนวนทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านคุณภาพการจัดการ 4) ด้านการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยด้านการบริหารหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพนักเรียน

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยการบริหารสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตั้งแต่ 3.50 ซึ่งเป็นระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศและใช้ค่าเฉลี่ยสูงสุด จำนวน 7 ข้อ ในแต่ละด้าน เป็นการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่นำไปใช้ในการสร้างรูปแบบการการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ต่อไป

3. สร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ดังนี้

3.1 ด้านคุณภาพนักเรียน

3.1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน

3.1.2 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี

3.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี เป็นที่ยอมรับ

3.1.4 นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศที่ 2 และที่ 3 เพื่อการสื่อสารได้ดี

3.1.5 นักเรียนมีสุขภาพกายแข็งแรงและจิตใจที่แจ่มใส

3.1.6 นักเรียนมีผลงานการประดิษฐ์ ออกแบบผลงาน สร้างสรรค์ความคิดใหม่เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

3.1.7 นักเรียนมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

3.2 ด้านคุณภาพครู

3.2.1 ครูมีคุณธรรมจริยธรรมจิตวิญญาณความเป็นครูภูมิใจต่อวิชาชีพ

3.2.2 ครูสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาหรือชุมชน

3.2.3 ครูมีการพัฒนาและนำศักยภาพมาใช้อย่างเต็มที่ให้สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับพันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโดยรวมขององค์กร

3.2.4 ครูมีการวิจัย นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

3.2.5 ครูมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อความหมายได้ถูกต้องทางวิชาการ

3.2.6 ครูสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนนำมาแก้ปัญหาพฤติกรรม ส่งเสริมความถนัดให้นักเรียนพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

3.2.7 ครูมีความเสียสละ ทุ่เม ทำงานเต็มศักยภาพ

3.3 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

3.3.1 โรงเรียนมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนา

3.3.2 โรงเรียนสามารถแสวงหาระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา

3.3.3 โรงเรียนมีผลงานเป็นที่ยอมรับจากโรงเรียนอื่นโดยเป็นแหล่งศึกษาดูงาน

3.3.4 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ

3.3.5 โรงเรียนจัดการสัณนิทัศน์นักเรียนศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

3.3.6 โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.3.7 โรงเรียนนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศมาใช้ในการบริหารจัดการครอบคลุมภารกิจทุกด้านของโรงเรียน

3.4 ด้านการบริหารหลักสูตร

3.4.1 การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินการใช้หลักสูตร นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

3.4.2 โรงเรียนจัดหลักสูตรมีการบูรณาการการเรียนรู้กับกลุ่มวิชาอื่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.4.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ชุมชน สังคมและท้องถิ่น มีการนำผลมาวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษา

3.4.4 โรงเรียนทำการศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลและนำผลมาพัฒนานักเรียน การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการกลุ่มและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.4.5 โรงเรียนใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพหลากหลายแบบ มาตรฐานสากลสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

3.4.6 โรงเรียนสามารถจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน

3.4.7 โรงเรียนจัดการจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนและเพิ่มพูนศักยภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

3.5 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3.5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ

3.5.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในการจัดการศึกษา

3.5.3 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมทำการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา

3.5.4 ผู้เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์และความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา

3.5.5 หน่วยงานทุกระดับส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3.5.6 ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา

3.5.7 หน่วยงานทุกระดับส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1

4.1 องค์ประกอบด้านคุณภาพนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน 5 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 2 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ

4.2 องค์ประกอบด้านคุณภาพครู ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน 2 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 5 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ

4.3 องค์ประกอบด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน 4 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 3 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 จำนวน 6 ข้อ และ มากกว่า 1.50 จำนวน 1 ข้อ

4.4 องค์ประกอบด้านการบริหารหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน 2 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 5 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ

4.5 องค์ประกอบด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มีค่ามัธยฐาน 4 ทุกข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ

5. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2

5.1 องค์ประกอบด้านคุณภาพนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน 5 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 2 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม

5.2 องค์ประกอบด้านคุณภาพครู ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน 2 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 5 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม

5.3 องค์ประกอบด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน จำนวน 3 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 3 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม

5.4 องค์ประกอบด้านการบริหารหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 4 จำนวน 2 ข้อ และค่ามัธยฐาน 5 จำนวน 5 ข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม

5.5 องค์ประกอบด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 4 ทุกข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม

6. การประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2562 เวลา 09.00-16.00 น. ณ ห้อง เชาวลิต อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 1 คน คณาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือศึกษาธิการ จังหวัด จำนวน 2 คน และครู 1 คน รวมจำนวน 11 คน

อภิปรายผล

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีองค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านคุณภาพนักเรียน ประกอบด้วย สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ ใน ทุก ๆ ด้าน ทั้งศิลปะ ดนตรี กีฬา และวิชาการ ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไป ตามเป้าหมายของโรงเรียน 2) นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนตามเกณฑ์การประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีเป็นที่ยอมรับ 4) นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษภาษาต่างประเทศ ที่ 2 และที่ 3 เพื่อการสื่อสารได้ดี 5) นักเรียนมีสุขภาพกายแข็งแรงและจิตใจที่แจ่มใส 6) นักเรียนมีผลงาน การประดิษฐ์ ออกแบบผลงาน สร้างสรรค์ความคิดใหม่เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ 7) นักเรียนมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ดังที่ (บรรจบ บุญจันทร์, 2556) กล่าวว่า ต่อไปโรงเรียน ต้องเป็น Digital school ห้องเรียน Digital ต้องใช้ Digital กับเด็กให้ได้ศตวรรษที่ 21 ทักษะที่เน้นมาก คือ Digital skill ต้องสื่อสารให้คนอื่นรับรู้ได้ สิ่งสำคัญต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาผลสัมฤทธิ์การศึกษา เพื่อเปลี่ยนอนาคตลูกหลานไทย คนไทย 4.0 เป็นคนไทยที่ทันโลก ทันเทคโนโลยี เป็นดิจิทัล

2. ด้านคุณภาพครู ประกอบด้วย 1) ครูมีคุณธรรมจริยธรรมจิตวิญญาณความเป็นครูภูมิใจต่อ วิชาชีพ 2) ครูสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาหรือชุมชน 3) ครูมีการ พัฒนาและนำศักยภาพมาใช้อย่างเต็มที่ให้สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับพันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ โดยรวมขององค์กร 4) ครูมีการวิจัย นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 5) ครูมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อความหมายได้ถูกต้องทางวิชาการ 6) ครูสามารถวิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนนำมาแก้ปัญหาพฤติกรรม ส่งเสริมความถนัดให้นักเรียนพัฒนาได้เต็ม ตามศักยภาพ 7) ครูมีความเสียสละ ททุ่มเท ทำงานเต็มศักยภาพ ดังที่ (ชวน ภารังกุล, 2552) สรุปองค์ประกอบ นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนานวัตกรรม 3) การกระจายอำนาจ 4) การวางแผน 5) การจัดการเรียนรู้ 6) การใช้โรงเรียนเป็นฐาน 7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 8) การยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ และ 9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับ (ชนิดา มิตรานันท์ และคณะ, 2552) ผล การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ สรุปว่าด้านการเรียนการสอนควร

กำหนดทิศทางของหลักสูตรจากความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม เน้นการปฏิบัติจริง มีการประเมินผล การเรียนที่หลากหลาย กระตุ้นให้มีความวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สนับสนุนให้คณาจารย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practice)

3. ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนา 2) โรงเรียนสามารถแสวงหาระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา 3) โรงเรียนมีผลงานเป็นที่ยอมรับจากโรงเรียนอื่นโดยเป็นแหล่งศึกษาดูงาน 4) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ 5) โรงเรียนจัดการสถิตินักเรียนศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น 6) โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ 7) โรงเรียนนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศมาใช้ในการบริหารจัดการครอบคลุมภารกิจทุกด้านของโรงเรียน ดังที่ (นงลักษณ์ เรือนทอง, 2550) สรุปว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้ และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง

4. ด้านการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินการใช้หลักสูตร นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 2) โรงเรียนจัดหลักสูตรมีการบูรณาการเรียนรู้อย่างกลุ่มวิชาอื่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ชุมชน สังคมและท้องถิ่น มีการนำผลมาวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษา 4) โรงเรียนทำการศึกษาวเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลและนำผลมาพัฒนานักเรียนการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการกลุ่มและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 5) โรงเรียนใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพหลากหลายแบบมาตรฐานสากลสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ 6) โรงเรียนสามารถจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน 7) โรงเรียนจัดการจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนและเพิ่มพูนศักยภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ดังที่ (พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ, 2556) ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ควรส่งเสริมการจัดรูปแบบการจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบบูรณาการที่เน้นการบริหารจัดการโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดให้ความสำคัญกับการวางแผน พัฒนาสถานศึกษากระจายอำนาจการสรรหา บุคลากรเข้าปฏิบัติงานไปยังสถานศึกษา สร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และมีข้อเสนอแนะกลไกของนโยบายที่สำคัญ คือ สร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดหลักสูตรการศึกษาในระบบให้มีโปรแกรมอย่างหลากหลายมีแผนพัฒนาศักยภาพและวิชาชีพของบุคลากรอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดตั้งศูนย์พัฒนา ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ อบรม และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวโน้ม

หรือกระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และควรจัดตั้งกรมการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ

5. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในการจัดการศึกษา 3) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมทำการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา 4) ผู้เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์และความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา 5) หน่วยงานทุกระดับส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 6) ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา 7) หน่วยงานทุกระดับส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษาให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะการระดมทรัพยากรในการพัฒนาโรงเรียนและผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนให้มากกว่านี้ ดังที่ (วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, 2552) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร 2) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 3) บรรยากาศสถานศึกษา 4) คุณภาพการสอนของครู 5) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 6) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู 7) พฤติกรรมมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา 8) เจตคติต่อสถานศึกษา 9) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

6. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า มีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มจำนวน 11 ประเด็น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การกำหนดนโยบายของประเทศที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างแพร่หลายและนำนวัตกรรมมาใช้ในทุกๆ ด้าน

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการการศึกษา และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการวิเคราะห์ผลการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การกำหนดทิศทางการดำเนินงานการบริหารสู่ความเป็นเลิศให้มีความชัดเจน กำหนดนโยบายการบริหารสู่ความเป็นเลิศเป็นจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสนับสนุนส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การวางแผนและมอบหมายหน้าที่ การดำเนินงาน การสร้างความตระหนัก การสร้างและประสานความร่วมมือเครือข่าย ขยายเครือข่ายทางวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ด้านคุณภาพนักเรียน การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพกับนักเรียน ครูใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการสอนหรืออธิบายหลักการความรู้ต่าง ๆ พูดให้กระชับ ให้ความรักห่วงใยอย่างจริงใจต่อนักเรียน ครูใช้สื่อทางเทคโนโลยีหรือสื่อออนไลน์ประเภทเดียวกับที่นักเรียนใช้เพื่อสื่อสารภาษาเดียวกัน ในโรงเรียนที่มีความพร้อมได้ใช้สื่อนวัตกรรมทางเทคโนโลยีทางการสอนอย่างหลากหลายรูปแบบ

2.2 ด้านคุณภาพครู ครูมีการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ ครูมีการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการพูดคุยและการทำงานเป็นกลุ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนอาจเสริมหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการในอาชีพในอนาคตให้กับผู้เรียน ควรผลิต จัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และจัดห้องปฏิบัติการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

2.3 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติตรงกับคุณลักษณะที่สถานศึกษากำหนดและตามความต้องการของสังคม ควรกำหนดกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก รวดเร็วทันเวลา ชัดเจน โปร่งใส ยืดหยุ่นระเบียบเป็นเกณฑ์ สามารถตรวจสอบได้

2.4 ด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนจัดการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ การจัดมุมแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีภายในสถานศึกษา

2.5 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม หน่วยงาน บุคคลทุกระดับทุกฝ่ายร่วมจัดการศึกษาให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและบูรณาการทรัพยากรในท้องถิ่น ใช้ชุมชนเป็นฐานให้เกิดความเข้มแข็งจากฐานรากด้วยความร่วมมือขององค์กรในชุมชนของการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

3.3 แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.
- จักรพรรดิ วัฒนา. (2555). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชนิดา มิตรานันท์, ชูสิทธิ์ โชคดี, อีรพงศ์ จุลสายพันธ์, พรชัย มั่นหมาย, และมยุรี เสือคำราม. (2552). แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ชวน ภารังกุล. (2552). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนชายแดนภูมิภาคตะวันตก. (วิทยานิพนธ์ ปร.ด.) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทรงพล เจริญคำ. (2555). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2556). องค์การสถานศึกษาชั้นนำ. เอกสารประกอบการสอนโปรแกรมสาขาบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (ผู้จัดรายการ). (2560, 21 กรกฎาคม). [ศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน]. (โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย).
- ประโยชน์ คล้ายลักษณ์. (2556). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการศึกษาผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ. (2556). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิเชียร ชิวพิมาย. (2539). *การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ* (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน อัครภูมิ. (2537). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัด* (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทศรี วงษ์สมาน. (2553). “การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). เอกสารประกอบการบรรยายให้สภาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 13 ตุลาคม 2553.
- สุนีย์ คล้ายนิล. (2544). *ผลการประเมิน PISA 2009 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สุมนหา จุลชาติ. (2555). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบร่วมมือโดยเน้นครูเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา* (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. (2559). *ข้อมูลทางการศึกษา ปีการศึกษา 2559*. กลุ่มนโยบายและแผน: สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงาน งานแผนงานและติดตามประเมินผล ประจำปีการศึกษา 2561*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา*. เอกสารประกอบการประเมินโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2558). *แนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2559). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2559). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. ร่างเอกสารประกอบหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. (2542, 14 สิงหาคม) เล่ม 116 ตอนที่ 74.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Brown, W. B., & Moberg, D.J. (1980). *Organization theory and management: Approach*. New York: John Wiley & Sons.

- Eisner, E. (1976). “Educational connoisseurship and criticism: Their form and function in education Evaluation.” *Journal of aesthetic education*, 10, 85-194.
- Guskey, T.R. (2000). *Evaluation professional development*. California: A sage.
- Krejcie, D.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Macmillan, Thomis T. (1971). “The delphi technique.” In *Paper presented at the California junior colleges associations committee*. California: Monterey.
- Morgan, F. (2008). *What makes an Excellence school?*. Retrieved January 15, 2016, from <http://kcsdblog.wordpress.com/2008/01/01/what-makes-an-excellent-school/>
- Peters, T. J., Waterman, R.H. & Phillips, J.J. (1982). *Structure is not organization*. New York: M. Wiener.
- Tony, B. (1995). *Theories of educational management*. London: A Sage Publishing Company.